

Vi har digitaliseret Foreningen for Kirkegårdskulturs årsskrift

Af Stine Helweg

Kirkegårdsvejleder, Københavns Kommune, og sekretær

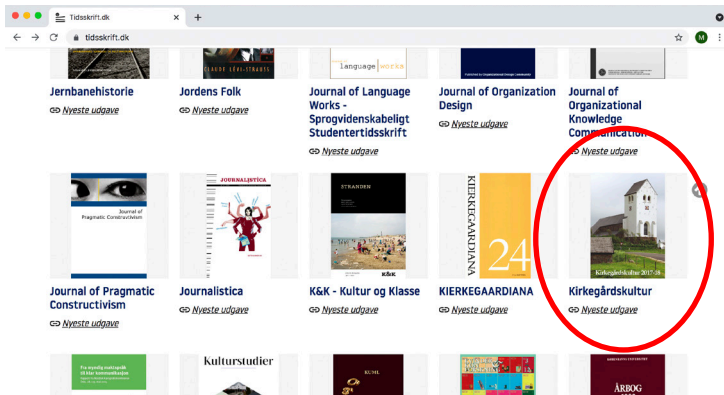
i Foreningen for Kirkegårdskulturs bestyrelse

Siden den 17. juni 2021 har alle og enhver via adressen www.tidsskrift.dk kunnet tilgå, fremsøge, downloade og læse samtlige artikler i samtlige årsskrifter, som Foreningen for Kirkegårdskultur nogen sinde har udgivet.

Det er kulminationen på et arbejde, som bestyrelsen igangsatte i 2019 som led i forberedelserne af den 100-års-jubilæumsfejring, vi forestillede os, at 2020 skulle bære præg af. I stedet fik vi som bekendt et år præget af corona. Det forhindrede festivitets, og det forsinkede os også i arbejdet med digitaliseringen. Men nu, 101 år efter foreningens grundlæggelse, og 98 år efter at foreningen udsendte sin første periodiske publikation med "Meddelelser" om kirkegårdskulturen i Danmark, er arbejdet gjort, og over 1.500 artikler om kirkegårdskultur fra perioden 1923-2020 er dermed let og frit tilgængelige til glæde for enhver med den mindste flig af interesse for kirkegårde.

Kirkegårdskultur hed indtil 1991 *Vore Kirkegaard/Vore Kirkegårde*, og digitaliseringen omfatter selvfølgelig begge titler. Der er således to indgange via tidsskrift.dk, nemlig tidsskrift.dk/vorekirkegaard og tidsskrift.dk/kirkegaardskultur. For begge skrifter gælder det, at alle årgange kan åbnes som hhv. samlet pdf eller artikel for artikel, og at alle artikler er indekseret med emneord (se bruttolisten sidst i artiklen) og – såfremt artiklen i særlig grad fokuserer på et særligt sted eller en særlig person – med topografiske oplysninger og navne.

Vore Kirkegaard har anvendt forskellige årgangs-tællesystemer gennem tiden. I perioder udkom det i bind, hvor ét bind omfattede flere årgange – i de tilfælde er det bindet, man kan hente som pdf.

Kirkegårdskultur er i 2021 tilgængeliggjort via tidsskrift.dk, Det Kgl. Biblioteks nationale portal for publicering af faglige, videnskabelige og kulturelle tidsskrifter i digital fuldtekst.

Processen

Digitaliseringsprocessen har involveret flere forskellige trin med assistance fra flere forskellige sider. Først skulle alle årsskrifterne samles, hvilket Statsbiblioteket i Aarhus kunne være behjælpelig med. Selve scanningen er foreningens trykkeri i Jelling blevet betalt for at udføre. Trykkeriet blev bedt om både at levere en fil pr. årsskrift/publikation og en fil pr. artikel. På den måde har indholdet kunnet indekseres og dermed gøres søgbart på artikelniveau, hvilket jo er helt essentielt for den faktiske tilgængeliggørelse af materialet.

Selve indekseringen – altså dét at lægge hvert enkelt årsskrift og hver enkelt artikel på tidsskrift.dk samt tilknytte emneord til hver enkelt artikel – er udført for foreningen af en studerende, naturligvis også mod betaling. Det har samlet set taget nogle hundrede timer.

Alt i alt har digitaliseringsprojektet kostet foreningen ca. 123.000. kr., hvilket udgør et anseeligt indhug i formuen, men dog langt fra har tømt kassen. Bestyrelsen har søgt fondsstøtte undervejs, men desværre uden held.

Hvorfor tidsskrift.dk?

Når offentliggørelsen af Foreningen for Kirkegårds kulturs årsskrifter er sket via tidsskrift.dk, skyldes det, at bestyrelsen har ment, at det må være den rette publiceringsplatform for vores skrift. Tidsskrift.dk er Det Kgl. Biblioteks nationale portal for publicering af faglige, videnskabelige og kulturelle tidsskrifter i digital fuldtekst og er også en del af Danmarks

Kirkegårdskultur hed i perioden 1923-1991 *Vore Kirkegaard*, og også disse publikationer er nu tilgængelige på www.tidsskrift.dk.

Nationale Strategi for Open Access, som støttes af Uddannelses- og Forskningsministeriet. Den nationale open access-ordning har også støttet offentliggørelsen af vores årsskrift via tidsskrift.dk ved at betale for opsætningen af systemet for foreningen, undervisning i systemet til to bestyrelsesmedlemmer samt drift af systemet det første år. Fremover vil der for foreningen være en årlig driftsudgift på godt 2.000 kr., ekskl. moms, der dækker support og op til 25 GB data.

Det er som sagt over 1.500 artikler om kirkegårdenes omgivelser, anlæg, beplantning, diger, gravtyper, gravminder, servitutter og reguleringer med meget mere dokumenteret af samtidige iagttagere i tekst og billeder, der nu ligger frit tilgængeligt for alle. Vi er i bestyrelsen stolte af digitaliseringsprojektet og mener godt, at vi kan tillade os at se det

som ikke bare en jubilæumsfejring af Foreningen for Kirkegårdskultur, men også en jubilæumsgave *fra* foreningen til det danske samfund, der nu har fået et værdifuldt opslags- og vidensværk om kirkegårdskulturens mange emner. Det er et vigtigt og vidunderligt stykke kulturarv, der nu er stillet til rådighed for offentligheden.

Til sidst skal det siges, at det til enhver tid nyeste årsskrift ikke kan findes via tidsskrift.dk. Årsskrifter tilgængeliggøres først et år efter den analoge publicering for at understøtte, at man som medlem af foreningen faktisk får noget for sit kontingent, også på dette område.

Emneord anvendt ved indekseringen af artikler fra *Vore Kirkegaarde* og *Kirkegårdskultur* på tidsskrift.dk

(Der er også indekseret på topografi og navne)

1. verdenskrig	gravstedsgitre	ligbrænding
2. verdenskrig	gravsten (gravminder) (grav-	ligkister
adfærd	mæler)	lovgivning/ cirkulærer
allehelgen	historie	mindekultur
anmeldelser	indskrifter	mindesmærker
askespredning	kapeller	mindretal
begravelse	kirkegårde	monumenter
begravelseskultur	kirkegårdsadministration	møder
begravelsesplads	kirkegårdsanlæg	navnestof
begravelsesritualer	kirkegårdsbeplantning	omtaler
begravesskikke	kirkegårdsdiger	planter
begravelsesvæsen	kirkegårdsdrift	plejeplan
bevaringsværdier	kirkegårdsforvaltning	priser
erindring	kirkegårdsindvielse	provstesynkirkegårde
etik	kirkegårdskonsulent	servitutter
Foreningen for Kirkegårdskultur	kirkegårdskultur	skovkirkegårde
fredninger	kirkegårdsomlægning	symbolik
fredningstid	kirkegårdsredskaber	takster
fællesgrave	kirkegårdsregulering	træer
fællesmonumenter	kirkegårdsudvidelse	udenbys kirkegårde
generalforsamling	kirkegårdsvedtægt	udsmykning
gravfred	kolumbarier	udstilling
gravminder (gravsten)	kommunale kirkegårde	udviklingsplan
(gravmæler)	kremation	urnehaver
gravmæler (gravminder)	krematorier	økonomi
(gravsten)	krigsgrave	
gravsteder	kulturformidling	